

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in 1/2 dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Spoštujmo in ljubimo svoj jezik!

Slavni laški pisatelj De Amicis je zapisal zlata vredne besede: »Ljubimo svoj jezik, ker je najkrepkejša vez našega narodnega edinstva, odmev naše prošlosti, glas naše bodočnosti, ne samo gola beseda, marveč resnica duše domovinske.« — Po jeziku se spoznavajo narodi, po jeziku smo tudi mi v silni zmesi narodov posebno in samosvoje telo.

Če narod izgubi svoj jezik, je pretrgal vez, ki ga je spajala s prahom njegovih pradedov, izgubil je svojo sedanost in zanj tudi ni več bodočnosti.

Žalosten zgled so nam v tem oziru nekoč številna in bogata slovanska plemena na Polabskem, ki so utonila v germanških valovih.

Na njih zemlji, kjer je v davni odmevala mila slovanska pesem, gospodari sedaj najstrupenejši sovražnik vsega, kar je slovansko.

Nas Slovence obdajajo s treh strani trije mogočni sovražniki, ki se trgajo za našo zemljo slovensko.

Ker so tako številno, kakor tudi kulturno močnejši, kakor mi, obstoji za nas velika nevarnost, da nas oropajo našega jezika in nas narodno upropastijo.

Diyna in junaška je bila borba, redka v povestnici človeštva, ki so jo vodili naši pradedje za svojo najdražjo svetinjo — za jezik slovenski.

Oholi in nenasitni tujec jim je pač ugrabil marsikateri košček slovenske zemlje, toda maternega jezika jim ni mogel ukrasti.

Po teški stoletni borbi, ko je napočila doba, v kateri se je slovesno proglašalo in oznanjevalo načelo svobode, bratstva in enakosti, se je zdelo, da je obstanek našemu jeziku zagotovljen in da je zanj prenehala vsaka nevarnost.

Toda kakšna zmeta! Baš v novejšem času so se na široko odprla vrata tujemu navalu!

Dunajska vlada in vojaška uprava nasilno uvajata v vse naše civilne in vojaške urade nemški jezik, pošiljata k nam nemške svoje uslužbence kot pionirje nemških teženj, šola skrbi za to, da se naša deca temeljito odtuji narodnemu mišljenju in čustvovanju, a kar država ne more opraviti, za to skrbe razna od vlade podpirana protislovanska društva, katerih edini smoter je, da odvzamejo Slovence zadnji košček zemlje in ga končno oropajo tudi materinskega jezika.

V obmejnih slovenskih zemljah jedo naš kruh skoro izključno nemški uradniki, ki ali ne znajo ali nočejo znati slovenskega jezika; slovenski uradniki so tu prave bele vrane. Tudi pri nas na Kranjskem ni v tem oziru nič boljše.

Pri političnih in finančnih oblastvih zavzemajo vsa boljša mesta tujei — Nemci. Slovenski uradnik, dasi je neprijetno sposobnejši za službo kakor Nemeč, ki večinoma samo siloma naš jezik lomi, je povsodi zapostavljen in je po sodbi naše dobre matere vlade kvečjemu dober za najnižja uradniška mesta, ki povzročajo pač mnogo dela, dajejo pa prav skromne dohodke.

Tujec Nemeč se pri nas masti in debeli, domači sin Slovenec pa mora na rodni zemlji čepeti pod mizo ter čakati na drobtinice, ki padajo od bogato obložene mize tujčeve.

Po vseh državnih uradih se nemškutari na žive in mrtve: nemščina je povsodi gospodujoč jezik, a slovenski jezik se samo milostno trpi kakor neko nadležno, a vendar neizogibno zlo.

A kdo je temu kriv, da se na naših rodnih tleh tako malo spoštujejo pravice slovenskega jezika?

Mari samo vlada in naši nemški nasprotniki?

Roko na sree in bodimo odkritosrčni! Dober del one krivde pada tudi na nas same!

Ponižno kakor jagnjeta vklanjamo svoj filnik pod nemški jarem in čimbolj nas tepo, tem vdanejšje poljubljamo palico, katere udarci nam padajo po hrbtu.

To je suženjska naša narava, ki zastruplja vse naše javno življenje.

Slovenec-uradnik, ki spleza nekoliko više po službeni lestvici, se navadno odtuji svojemu narodu ali pa postane klečepalazec, ki slepo izvršuje vse ukaze od zgoraj in naj so ti še tako krivični za Slovence. Takšne vrste »slovenski uradniki« so nam bolj škodljivi, kakor najzagrizenejši tujei. In takšnih eksemplarov ni malo med nami, zlasti pa cveto v sodni in profesorski službi.

Profesorjem je izročena v vzgojo naša nada, naša bodočnost — mladina.

Koliko dobrega in koliko koristnega bi ti lahko storili za narod in domovino, ako bi našo mladež poučevali v domodnem duhu, ako bi jo vzgojevali v zavodne, navdušene narodnjake!

A kaj vidimo?

Pretežna večina naših profesorjev smatra za svojo najsvetejšo dolžnost, da vzgaja iz našega mladega naraščaja — »polomljene značaje«.

A posvetimo sedaj v naše vrste! Ali izpolnjujemo morda mi sami dolžnosti, ki nam jih nalaga narodno prepričanje?

V svojo sramoto moramo priznati, da ne!

Če zna kdo izmed nas pet, šest tujih besedi, že komaj čaka, da bi to svoje »znanje« pokazal pred ljudmi ter se šopiril pred javnostjo s tujim, a vrhu tega še ne lepim perjem.

Naši fantje, ki se vračajo od vojakov, mislijo, da se bodo posebno postavili, ako pokažejo, da znajo par nemških, navadno ne baš lepih besed, ki so jih jim s puškinim kopitom s silo vbili pri vojaki v glavo, a ne čutijo, da so one v glavo jim vbite besede samo znak njihovega hlapčevstva in robstva!

Kaj pa naši obrtniki in trgovci, naše razumništvo moškega in ženskega spola?

Naš trgovec in obrtnik je navadno ves srečen, ako more nad svojo prodajalno pritrditi tudi nemški napis, dasi nima niti vinarja koristi od tega, a naše razumništvo obojega spola pa smatra še vedno za silno »imenitno« in »nobel«, ako ble-

beče v neke vrste nemškem narečju, ki je tako ostudno, da bi slavna nemška pesnika Schiller in Goethe gotovo ogorčeno protestovala proti temu, ako bi kdo to narečje hotel proglasiti za nemški jezik!

Takšni smo mi sami. Kako moremo potem zahtevati od tujcev, da spoštujejo naš jezik, naše šege in navade, ako sami zametujemo in omalovažujemo vse, kar je naše?! Dobro je, ako znamo več jezikov, saj že pregovor pravi: kolikor jezikov znaš, toliko več veljaš, toda najdražji in najljubši nam vendar mora biti naš mili materni jezik, katerega blagodneči zvoki se razlegajo od snežnega Triglava, od bregov Drave, Mure in sinjega Jadranskega morja, pa doli preko Balkana do gorkih obal Egejskega in Črnega morja, jezik, v katerem so v sivih časih prošlosti kraljevali naši jugoslovanski knezi, vojvode, kralji in carji, in v katerem še sedaj carujejo!

V ta jezik je vlil narod svojo dušo, v njem je vsa naša prošlost, sijajna in temna, v njem nam govore grobovi naših pradedov in ta jezik moramo mi zapustiti čist in svetel svojim potomcem.

Zato ljubimo in spoštujemo svoj materni jezik in skušajmo mu priboriti izključno veljavo in pravico v vsem našem javnem življenju!

Zato govorimo povsodi in vselej slovensko, zahtevajmo, da naj vsakdo z nami občuje v slovenskem jeziku, terjajmo, naj vsi uradi od prvega do zadnjega uradujejo slovenski in skrbimo za to, da bodo tudi vsi javni in privatni napisi izključno slovenski, zakaj naša dolžnost je, da damo in oskrbimo naši slovenski domovini na znotraj in na zunaj brezmadežno slovensko lice!



K gospodarskemu vprašanju Belokrajine.

Izseljevanje.

O izseljevanju iz Bele Krajine se je že toliko in toliko govorilo, a vedno le mimogrede, odločujoči faktorji se niso hoteli nikdar resno poprijeti tega vprašanja, dasiravno je ravno to vprašanje za Belo Krajino življenjskega pomena. Žalibože pri nas je že taka navada, da se ljudje, ki so v prvi vrsti v to poklicani, za teška vprašanja, ki bi bila ljudstvu v korist, najmanj brigajo. Naš dični Šuklje je včasih še, ko je bil drugega prepričanja in še ni bil »hofrat«, spustil kakšen govor o tem vprašanju, ali nič več, kajti s tem je bilo za njega vprašanje rešeno, seveda pozneje se za vse to ni nič zmenil — saj je postal »hofrat«. Ljudstvo je pa med tem trpelo vedno bolj in bolj vsled izseljevanja, poljedelstvo je zaostajalo, delavnih moči je primanjkovalo vedno bolj in bolj in marsikateri izmed kmetov je začel že sam premišljevati o zlih posledicah, ki jih zna privedi to izseljevanje.

Povprašujemo li po vzrokih izseljevanja, tedaj jih najdemo vedno v tem, da ljudstvo kake dežele uživa premalo prostosti, da se ne more pod pritiskom vladajoče stranke prosto razvijati, ali pa v slabih gospodarskih razmerah. In slednje je vzrok izseljevanja tudi v Beli Krajini. Kričeče gospodarske razmere morajo našega kmeta privedi do tega, da začne premišljevati, kje bo našel vse pogoje za človeka vredno življenje in ker je našel v Ameriki tisto obljubljeni deželo, tedaj je svoje misli koncentriral edino na Ameriko in tako moramo konstatirati danes žalostno dejstvo, da je v Beli Krajini po 20tih letih 3588 ljudi manj, in sicer 2065 moških in 1523 žensk; da je večina teh v Ameriki, ni dvoma. Gotova stvar je tudi, da ima večina teh izseljencev, vsaj srednje veliko premoženje, kajti jasno je, da se revež, ki nima nič, ne more kar tako izseliti, zlasti v Ameriko ne, ki ima za nas največji pomen, kajti v druge dežele se iz naših krajev bolj redko izseljujejo. Večina teh izseljencev je pa tudi bolj inteligentna, so ljudje, ki so se vsaj deloma oprostili onih ozkih mej, v katerih živi naše ljudstvo. Izseli se več moških, kakor žensk, več odraslih, kakor otrok, več mlajših moči, kakor starcev. Ako vse to premostrimo, tedaj vidimo, koliko škode ima Bela Krajina od izseljevanja, katero ji pobere vse najboljše moči in resnica je, da je danes v Beli Krajini za dober denar težko dobiti dobrega delavca.

Iz Avstrije se je izselilo leta 1891: 53.778 ljudi, leta 1894: samo še 17.139. Iz Francoske n. pr., kjer je gospodarstvo zelo lepo razvito, se je izselilo leta 1891 samo 6217 in v letih 1894 in 1902 še manj. Kako je število prebivalstva padlo v Beli Krajini, nam povejo sledeče številke:

V črnomaljskem okrajnem glavarstvu je bilo l. 1880: 29.888 prebivalcev (13.460 moških, 16.428 žensk), leta 1890: 28.460 prebivalcev (12.236 moških, 16.224 žensk), leta 1900: 26.300 prebivalcev (11.395 moških, 14.905 žensk). Na posamezne občine odpade, in sicer:

Metliški sodni okraj:

Občina	Prebival. 1880	1890	1900	manj kakor 1880
	moš. žen.	moš. žen.	moš. žen.	
Božjakovo . . .	1098	947	807	291
Draščiči . . .	552 546	429 518	358 449	139
Gradac . . .	655	669	526	
Gradac . . .	311 344	298 371	217 309	112
Črešnjevec . . .	642	564	530	
Črešnjevec . . .	308 334	112 267	256 274	107
Lokvica . . .	726	698	619	
Lokvica . . .	311 415	288 410	260 359	56
Metlika . . .	846	806	790	
Metlika . . .	383 463	354 452	351 439	5več
Podzemelj . . .	1438	1487	1443	
Podzemelj . . .	706 732	723 764	728 715	44
Radovica . . .	1560	1529	1516	
Radovica . . .	743 817	695 934	706 810	115
Semič . . .	1176	1097	1061	
Semič . . .	575 601	473 624	459 602	352
Suhor . . .	2412	2299	2060	
Suhor . . .	1056 1356	963 1336	851 1209	118
Skupaj . . .	1518	1418	1400	
Skupaj . . .	695 823	620 768	577 823	
Skupaj . . .	12071	11514	10752	1319
Skupaj . . .	5640 6431	5110 6404	4763 5989	

Črnomaljski sodni okraj:

Občina	Prebival. 1880	1890	1900	manj kakor 1880
	moš. žen.	moš. žen.	moš. žen.	
Adlešiči . . .	1015	1022	947	68
Stari trg . . .	460 555	461 561	435 512	202
Dobliče . . .	1256	1227	1054	
Dobliče . . .	473 783	475 752	408 646	147
Griblje . . .	1091	1024	944	
Griblje . . .	438 608	424 600	401 543	32
Telečji vrh . . .	473	448	441	
Telečji vrh . . .	215 258	195 253	189 252	177
Loka . . .	914	844	737	
Loka . . .	370 544	361 483	302 435	76
Obrh . . .	811	794	735	
Obrh . . .	347 464	334 460	325 410	307
Petrova vas . . .	840	809	1147	več
Petrova vas . . .	368 472	335 474	506 641	103
Radence . . .	534	515	431	
Radence . . .	240 294	223 292	182 249	40
Vrh . . .	496	482	456	
Vrh . . .	168 328	179 303	181 275	214
Planina . . .	1000	929	786	
Planina . . .	429 571	362 567	304 482	106
Tanča gora . . .	508	460	402	
Tanča gora . . .	233 275	213 247	192 210	173
Dol . . .	835	748	662	
Dol . . .	365 470	317 431	289 373	37
Trilbuče . . .	616	220	194	
Trilbuče . . .	285 133	87 133	83 111	28
Čeplje . . .	231	620	588	
Čeplje . . .	83 148	283 337	244 344	223
Črnomelj . . .	616	443	393	
Črnomelj . . .	285 331	180 263	142 251	81
Dol. Podgora . . .	1055	1086	1136	več
Dol. Podgora . . .	464 591	489 597	519 617	49
Vinji vrh . . .	334	355	285	
Vinji vrh . . .	124 210	138 217	129 156	40
Vinica . . .	411	383	371	
Vinica . . .	198 213	160 223	156 215	954
Kot . . .	3907	3571	2953	
Kot . . .	1880 2027	1526 2045	1302 1651	118
Butoraj . . .	678	619	560	
Butoraj . . .	305 373	249 370	211 349	29
Skupaj . . .	355	347	326	
Skupaj . . .	155 200	135 212	132 194	
Skupaj . . .	17817	16946	15548	2269
Skupaj . . .	7820 9997	7126 9820	6632 8916	

Nemcev je bilo v črnomaljskem okrajnem glavarstvu:

leta 1880	1123
» 1890	794
» 1900	926

V metliškem sodnem okraju je bilo Nemcev:

leta 1880	172
» 1890	55
» 1900	18

V črnomaljskem sodnem okraju:

leta 1880	951
» 1890	739
» 1900	908

V celi Beli Krajini je torej od leta 1880—1900 padlo število prebivalstva za 3588 ljudi, gotovo pa je tudi, da se je v zadnjem desetletju od leta 1900—1910 mnogo mnogo več Belokranjcev izselilo, kakor prej in se jih bode tudi v prihodnje veliko več, dokler se Bela Krajina gospodarsko ne povzdigne, da bode kmet lahko doma zaslužil toliko, da bode zamogel brez dolga preživeti sebe in svojo rodbino. Na shodu v Gradcu — sklicanem od glavarja — se je predlagalo, da bi se ustanovili odbori po Beli Krajini, ki naj bi skušali privabiti Amerikance nazaj v domovino. Za sedaj še bode to gotovo brezuspešno, kajti zastoj je misliti, da bode prišel kdo iz kraja, kjer ima dober zaslužek, nazaj, kjer ne bi zaslužil nič ali pa malo. Vlada naj najprej Belokranjcem

pomore, da se bodo gospodarsko povzdignili, da jim bode zagotovljen dober zaslužek, potem lahko pričakuje uspehe od takih odborov, prej pa ne. Umestno bi bilo, da se ustanovijo taki odbori v vsaki občini, ali ti naj bi bili samo v vedni stiki z izseljenci, kajti mnogo Belokranjcev, ki odidejo iz domovine, se popolnoma izgubi in noben človek ne ve zanje. Tu bi bila dolžnost teh odborov, da bi bili o vsakem posamezniku natanko informirani, kje je in kaj je. To bi bilo za nas velikega pomena, kajti na ta način bi se lahko vplivalo na naše Amerikance, da se v gospodarskem oziru v daljni novi domovini organizirajo ter stopijo v ožjo stiko z domačini. Mnogo ameriškega denarja pride vsako leto v našo domovino, ali kakor vidimo, ne zaleže ravno veliko in to ravno radi pomanjkanja takih organizacij na obeh straneh, ki bi lahko vplivale na člane, da se denar tako uporabi, da bode imelo ljudstvo od njega dobiček in korist. Denar prihaja navadno skozi tuje roke in tuji imajo zopet lep dobiček od tega, medtem ko domačin nima nobenega. Belokranjci v Ameriki so za Belo Krajino velikega pomena, kajti brez njih bi šlo že marsikatero posestvo na boben, a vendar bi se dalo še veliko več doseči, ako bi se organizirano nastopalo. Domovini bi take organizacije mnogo koristile, kajti potom njih bi se povzdignilo gospodarstvo vsaj deloma, zaslužek v domovini bi bil večji in marsikateri bi ostal doma gospodar in bi ne šel v tujino za sužnja.



Politični pregled.

Avstrija.

V sredo je imela poslanska zbornica po dolgem času zopet sejo in kar je glavno, ta seja je bila mirna, ako izvzamemo medklice, ki so jih rabili češki radikaleci, ko je stopilo ministrstvo v zbornico. To kaže nato, da se bo pričelo mirno delo v parlamentu. Kakor so sklenili predsedniki raznih klubov, bodo odslej seje poslanske zbornice vsak dan razen sobot in ponedeljkov. V torek je vlada predložila zbornici proračunski provizorij za 6 mesecev in pooblastilni zakon, ki daje vladi pravico, da najme posojilo v znesku **110 milijonov kron**. Ta najeti denar se ima v prvi vrsti porabiti v **vojaške namene**, v drugi vrsti pa, če smemo verjeti vladnim zatrdilom, za zgradbo novih železnic. Država se bo torej zopet zadolžila radi — vojakov, novo breme bo pa seveda v prvi vrsti zopet nosil — kmet. V četrtek se je pričela v zbornici razprava o nujnem predlogu češkega poslanca dr. Kramača glede varstva narodnostnih manjšin. Ako bo zbornica sprejela ta predlog, bo ta zakon mnogo pripomogel, da se bodo napete razmere med narodi v Avstriji znatno ublažile.

O jugoslovanski državi.

Dunajska »Neue Zeitung«, o kateri zatrjujejo, da je v ozki zvezi s prestolonaslednikom Franom Ferdinandom, je te dni priobčila članek, v katerem naglašajo, da zahteva korist celokupne države, da se čimnajprej spoji Bosna in Hercegovina s Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo v eno državo, ki imela svojo samostojno ministrstvo in bi bila nasproti Avstriji in Ogrski v istem razmerju, kakor je sedaj Ogrska nasproti Avstriji. List pravi, da bi bili s to odločitvijo Dalmacije od Avstrije zadovoljni Nemci, ker bi se s tem zmanjšalo tudi število Slovanov v Avstriji, kar bi bilo v prilog zlasti Nemcem. A tudi Jugoslovani bi baje takšni rešitvi bosanskega in hrvatskega vprašanja ne nasprotovali. Naše mnenje je, da si list rešitev imenovanih vprašanj predstavlja prenostavno in da imamo pri rešitvi onih vprašanj tehtno besedo tudi Slovenci, istrski Hrvati in Čehi. Načrt prestolonaslednikovega glasila je za nas Slovence **sprejemljiv samo v slučaju, ako se državni skupini, obstoječi iz Bosne, Hercegovine, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, priklapijo tudi vse slovenske zemlje.**

Ogrska.

V ponedeljek se je pričel pod predsedstvom vladarjevim na Dunaju takozvani ogrski kronski svet, ki ima izreči končno odločilno besedo o krizi, vladajoči na Ogrskem. Kronski svet ima trajati do petka. Vse kaže na to, da bo poslanska zbornica razpuščena ter poklicana na krmilo vlada, ki bo izvedla volilno reformo na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Rusija proti Avstriji in Nemčiji.

Bivši ruski ministrski predsednik knez Svjatopolk-Mirskij, znan po svojem naprednem in svobodomiselnem prepričanju, je priobčil v uglednem listu »Petrogradske Novosti« članek, v katerem dokazuje, da mora Rusija v zvezi s Francijo in Angleško pričeti vojno proti Avstriji in Nemčiji, ker preje ne bo miru v Evropi. Po tej vojni bi naj pripadla Alžaška in Lotaringija Francoski, severno obrežje Nemčije Angleški, Poznansko, Galicija in Bukovina pa Rusiji. Iz Češke, Moravske in Šlezije bi se naj ustanovila neodvisna država; takisto bi se naj združile vse jugoslovanske dežele: Srbija, Bosna, Dalmacija, Hrvatska, Slavonija, Istra in vse slovenske pokrajine v samostojno jugoslovansko kraljestvo. — Ta članek je povzročil v Avstriji in Nemčiji veliko prahu, zlasti ker pravijo ruski listi, da se z nazeri in načrti kneza Svjatopolka-Mirskega v mnogih ozirih strinja tudi ruski minister zunanjih del Izvoljskij.

Srbija in Bolgarska.

Razmerje med Srbijo in Bolgarsko postaja vedno bolj prijateljsko. Pretekli teden je govoril v bolgarskem parlamentu ministrski predsednik Malinov, ki je v

svojem govoru naglašal, da bo bolgarska vlada storila vse, da se dosežejo z bratsko Srbijo čim najboljše odnošaji. Napram svojim ministrom pa se je bolgarski kralj Ferdinand izrazil, da se je pri svojem izletu v Srbijo osebno prepričal, da goji srbsko prebivalstvo iskrene simpatije do njegove osebe in do Bolgarske in da bo vsled tega napel vse sile, da bo prijateljstvo med Srbijo in Bolgarsko ostalo trajno.

Turčija.

Srbi in Bolgari so priredili složno velik shod v Kumanovu v Makedoniji, na katerem so protestovali proti nasilstvu, ki ga dan za dnevom vrše Albanci, ter zahtevali energično od vlade zaščite in pomoči. To je menda prvi slučaj, da so Srbi in Bolgari skupno nastopili v Makedoniji. — Albanci se seveda za te proteste ne zmenijo. Njihove roparske čete so petič napadle srbsko vas Lešnico, a so bile tudi to pot odbite. V vasi Ravni Reki so našli ubitega srbskega župnika Risto Popoviča iz Belega Polja. Bil je na potu v Rakito, da tam izvrši poroko. Župnika so seveda ubili Albanci. — Te dni se vrše velike vojaške vaje v bližini Skoplja in Velesa, ki se jih udležje vse vrste vojaštva. Manevre vodita general von der Goltz paša in generalisimus Šefket paša.



DOPISI.

Vse, kar je prav! (Dopis z Dolenjskega.) V zadnjem času se mnogo skrbi, da bi se kmetu odprli novi viri dohodkov. Ustanavljajo se mlekarne, sirarne, živinorejske, jajčarske in druge zadruge. Hvalevredna je ta skrb, vendar se mnogokrat tudi pretirava in vpelje kaka stvar v tak kraj, kamor ne spada. Posebno pogosto se godi to glede mlekarstva. Za mleko se v mlekarnah res precej potegne, to je gotovo. Pozabiti pa se ne sme, da je mleko najboljša hrana, posebno za otroke. Večkrat pa se ustanovi mlekarska zadruga v kraju, kjer je le malo mleka, kjer ima večina družin le po eno ali dve kravici. Tam se le prerado zgodi, da se gospodinje kosajo med seboj, katera bo več mleka odala v mlekarno, posebno če je v odboru mlekarne kak župnik ali kaplan, in zato pritrjujejo mleko družini. Pogosto vidimo, da otroci v takih hišah dobe le malo mleka, mesto tega pa črno kavo, čaj, žganje, meso in špeh. Nasledki take hrane se kmalu pokažejo. Otroci so blede, suhi in imajo pokvarjen želodec. Taka gospodinja ne premisli, da zastruplja otroke z nepravilno hrano, samo da dobi par krajcarjev več. Največ so pa krivi oni novodobni apostoli, ki brez ozira na razmere nasvetujejo take naprave, ki so ravno v modi. Sploh se opazuje pri nas v tem oziru velika vihravost. Prej so hoteli kmete izveličati s konzumnimi društvi, potem z mle-

karnami, sedaj z živinorejskimi zadrugami. Ne rečemo, da niso te stvari dobre, a pomisliti se mora, če so za kak kraj primerne. In če se kaka stvar spravi v življenje, naj se je ne pusti shirati. Naš kmet in njegovo premoženje ne sme biti stvar, s katero bi gotovi gospodje delali poskuse in se z njo igrali. Tako pa smo imeli pred leti duhovnike, ki so po konzumih kontinuirano prodajali in kmete v pijančevanje zapeljavali. Potem so zavpili, da je rešitev kmeta v mlekarnah in popustili so konzume svoji usodi, kakor zavrže dekletu, ko pride nova moda. Ubogi kmet pa je moral sam gledati, kako reši konzum, in navadno je prišel propad. Zadnji čas pa so živinorejske zadruge najbolj moderne, in župniki zapisujejo v zadružne matične knjige novorojenega teleta.

Kmetova sreča in blagor ne obstoji v tem, da dobi nekaj več denarja, ampak še bolj v tem, da si ohrani zdravo in močno telo. Sicer pa tudi denar, ki ga dobi kmet za mleko po mlekarnah, ni čisti dobiček. Če proda mleko, mora pa kupiti drugo hrano, ki večkrat niti primeroma tako dobra ni kot mleko. Če se torej agitira za mlekarno s tem, da se pripoveduje, koliko lahko dobi kmet za mleko na leto, naj se pove še to, koliko pa mora dati za maslo in druge reči, ki jih mora kupiti namesto mleka.

Sploh pa tak denar tudi ni vedno ljudstvu v blagor. Jasen izgled imamo v Bohinju. Koliko slave se je pelo bohinjskemu sirarstvu! A dvomimo, da bi se bilo narodno premoženje tam kaj povečalo s sirarstvom. Nasprotno pa je splošno znano, da je ljudstvo v Bohinju, odkar se je vpeljalo tam sirarstvo, nazadovalo нравno in še bolj telesno. In občeznano je, da se v Bohinju popije špirita za večjo vsoto, kakor se dobi za sir.

Naj se naš ne razume napačno. Nismo zoper mlekarstvo in sirarstvo sploh. Odsvetujemo pa ustanovljati mlekarno tamkaj, kjer niso na mestu. Odsvetujemo tudi pred nepremišljeno agitacijo za oddajo mleka v mlekarno. Svetujemo pa, naj se ljudi pouči, naj ne kratijo sebi, posebno pa otrokom mleka radi mlekaren, ker prvo je zdravje in potem šele denar. Kjer pa je mleka mnogo čez domačo potrebo, je seveda dobro, če se ga spravi v denar.



Razgled po Slovenskem.

r **Pohujšanje**, ki ga je napravil škof Anton Bonaventura s svojo nesramno knjižico, bi radi sedaj klerikalci odvalili od njega in je naprtili naprednjakom. Zadnji »Domoljub« se v potu svojega obraza trudi, da bi dokazal, da pohujšujejo mladino — ne škof, ampak naprednjaki, in sicer zato, ker so izdali zeleno knjižico, v kateri najostreje obsojajo škofove svinjarije. »Domoljub« računa seveda na

omejenost svojih bralcev, zato psuje, obrekuje in laže, da se kar kadi. V zeleni brošuri so nekateri odstavki iz škofove knjižice dobesedno navedeni, da bi ljudstvo spoznalo, o kakih naravnost umazanih stvareh piše škof s tako izvežbanostjo, da se mora človeku nehote usiliti prepričanje, da je škof vse te umazanosti že sam preživel. Da bi se ljudstvu odprle oči, kakšnega škofa da ima, to klerikalcem ni po volji. Zato lažejo v zadnjem »Domoljubu«, da so naprednjaki »šli in so iz škofove knjižice iztrgali posamne stavke, jih čisto preuredili in obrnili ter zvezali med seboj z izrodki svoje umazane domišljije, nato pa to vse skup v obliki zelene knjižice izdali, gori pa zapisali, da je to knjižica knezoškofa in da knezoškof tako uči.« — Tako se laže in tako obrekuje »Domoljub«, čegar urednik je **katoliški duhovnik Nace Žitnik**. Tako pa laže in natoleuje zato, ker je varen kot državni poslanec pred vsako tožbo, ker ve, da se ga ne more prijeti za jezik. Ako je tako postopanje pošteno, naj presodi slovenska javnost. Ker je katoliški duhovnik Ignacij Žitnik odgovoren za vse lumparije, ki jih uganja »Domoljub«, povemo mu v obraz, da podlo laže in obrekuje, ko trdi, da niso odstavki v zeleni brošuri dobesedno vzeti iz škofove rdeče knjižice in da ne piše škof v tej knjižici tako, kakor je navedeno v zeleni brošuri. Mi torej pravimo, da Žitnik laže in obrekuje, in pričakujemo, da bo Žitnik imel toliko časti v sebi, da nas bo tožil, da mu pred sodiščem dokažemo, da so v zeleni brošuri od besede do besede navedeni odstavki, ki jih je napisal škof Anton Bonaventura. Katoliški duhovnik Nace Žitnik, tožite torej nas, ki nas ne ščiti poslanska nedotakljivost, ker sicer bo ostalo na vas očitjanje, da ste brezstidno lagali in natolecevali!

r **Brez števila shodov** so priredili zadnjo nedeljo klerikalci, da operejo škofa Antona Bonaventuro. Ne bomo dokazovali, da ima škof na vesti najgrše pohujšanje ki ga je kdaj zakrivil kak Slovenec, samo vprašamo pošteno slovensko javnost, ali je treba prati tako, kakor pero sedaj klerikalci škofa, človeka, ki je čist in neomadeževan?

r **Slovenske slavnosti v Plzni**. Kakor smo že poročali, prično se v nedeljo, dne 28. t. m. velike slavnosti v Plzni, prirejane na korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Spored teh slavnosti je določen takole: V nedeljo, dne 28. t. m. ob 10. dopoldne se slovesno otvori razstava slovenskih in čeških umetnikov. Popoldne ob 3. v dvorani »Meščanske besede« velik shod, na katerem bodo govorili župan in državni poslanec **Ivan Hribar** o Slovencih, pravnik **Lev Brunčko** »o slovenskem manjšinskem vprašanju« in **Janko Mačkovšek** »o statističnem problemu Slovencev.« V soboto, dne 4. decembra se otvori slovenska vinska razstava, ki jo priredi »Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani.«

Na tej razstavi bodo izložena dolenjska, belokranjska, vipavska, goriška, istrska in štajerska vina. Zvečer bo ljudska akademija, na kateri bo pevsko društvo »Smetana« pelo same slovenske pesmi. V torek, dne 7. decembra se otvori turistiška razstava. Na tej razstavi bo predaval vseučiliški profesor **dr. Viktor Dvorsky** »o prekrasni domovini Slovencev« ter bo svoje predavanje ilustriral s krasnimi fotografskimi in drugimi slikami. — Torej bratje Čehi se žrtvujejo za našo šolsko družbo, mi Slovenci sami pa jo zane-marjamo!

r **Župnik — krivoprišežnik**. V Čresnovcu pri Slovenski Bistrici imajo župnika Ivana Sušnika, ki se rad prepira in ki je tako surov, da pretepa ne le svojo kuharico, marveč da je nekoč svojo lastno mater tako pretepel in poškodoval, da je prišel zaradi tega v kazensko preiskavo. Letos enkrat se je lotil svoje kuharice in jo tako premikastil, da je bila vsa pobita. Zaradi tega je bil obtožen, a dne 29. septembra oproščen. Toda resnica je prišla kmalu na dan. Izkazalo se je, da je župnik vse priče pregovoril in zapeljal, da so pod prisego krivo pričale. V petek se je pri okrožnem sodišču v Mariboru vršila kazenska obravnava. Župnik Sušnik je bil zaradi zapeljevanja v krivo prisego obsojen na štiri mesece težke ječe, njegove žrtve pa so bile zaradi krive prisega obsojene: 64letna kuharica Ana Krule na tri mesece, pismonoša Josip Struc pa na dva meseca.

r **Zopet nova Ciril - Metodova podružnica na Dolenjskem**. Preteklo nedeljo se je vršil v Cerkljah v gostilni gosp. župana **Marinčeka** ustanovni občni zbor nove Ciril - Metodove podružnice za Cerklje in Čatež. Udeležba je bila prav povoljna v kljub temu, da sta župnik in kaplan brezvestno begala ljudi s prižnice. Glavno družbo je zastopal njen potovalni učitelj gosp. Ante Beg, ki je v poljudnih besedah razložil pomen in namen družbe. — V odbor so bili izvoljeni: Predsednik: gosp. **Alojzij Marinček**, župan, Cerklje; podpredsednica: ga. **Marica Kruhar**, Čatež; tajnik: gosp. **Janko Golob**, učitelj, Cerklje; namestnik: ga. **Terezija Ambrožič**, učiteljica, Čatež; blagajnica ga. **Alb. Kocjančič**, učiteljica, Buščečavas; namestnik: gosp. **Frane Zevnik**, Čatež; odborniki: gosp. **Ed. Bohinec**, nadučitelj, Cerklje; **Fran Dolinar**, posest., Vel. Dolina; g. **Miha Marinček**, Župečavas; namestniki: ga. **Elvira Brnot**, učiteljica, V. Podlog; ga. **Ana Volk**, Krškavas; g. **Kovačič Anton**, Krškavas. Preglednika računov: gosp. **Ivan Kocjančič**, nadučitelj Buščečavas; gosp. **Albin Lajevič**, učitelj, Cerklje; delegat za glavno skupščino: **Ed. Bohinec**, nadučitelj, Cerklje. Nova podružnica šteje že sedaj nad 40 članov, a agilni odbor bo brezdvomno poskrbel, da se uvrsti podružnica med najdelavnejše na Dolenjskem. Tudi je

pričakovati, da si kraja Velika Dolina in Jesenice ustanovita sčasoma lastno podružnico. Slava Dolenjski!

r **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal gosp. Ciril Geršak iz Ormoža 25 K od rodbine dr. J. Geršak mesto venca umrlemu gosp. dr. Ivanu Omulacu. — V isti namen je daroval gosp. dr. Anton Žižek 10 K. —

r **Prvi dar za božičnico učencem družbe sv. Cirila in Metoda** je naklonila gdč. Peruškova v Ljubljani. Podarila je raznih prav uporabnih igrač, a svoj dar je opremila s petimi kronami. — Zahvaljujoč se darežljivi rodoljubkinji, želimo, da dobi mnogo posnemalk. Miklavževo in Božič je blizo in naši obmejni otroci sanjajo o pričakovanih darovih. Naj jih upanje ne goljufa.

r **400 kron** z všteti 18 K za narodni kolek poslali so naši rojaki, združeni v podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda iz Amerike. Vsoto je poslal g. Iv. Zupan, tajnik podružnice št. 1 v New Yorku, ki sporoča ob enem veselo vest, da delo za našo družbo nad vse dobro in vrlo uspeva. Hvala, iskrena hvala dobrim, zavednim našim rojakom v Ameriki.

r **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je založila tri vrste originalnih božičnih razglednic. Načrte je napravil domač umetnik. Razglednice so se tiskale tudi pri domači tiskarni ter so ravno došle. Naročila prejema: Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Narodni dom.

r **Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda** so se nadalje zavezali plačati sledeči: 462. Omizje v »Prešernovi sobi« pri »Roži« v Ljubljani (plačalo 100 K); 463. Neimenovan iz Sarajeva; 464. Deu Fran, posestnik v Trziču (plačal 10 K); 465. Kogej Jakob, c. kr. notar v Postojni (plačal 100 K); 466. Kogej Julija, soproga c. kr. notarja v Postojni (plačala 100 K); 467. Jos. Zelenik, posestnik, Ptuj; 268. dr. Ivan in Minka Fermeve, odvetnik v Ptuj; 469. Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Ptuj; 470. dr. Jos. Komljanec v Ptuj; 471. Neimenovani iz Ptuj; 472. Strelec Ivan, nadučitelj v Sv. Andražu; 473. Marinič Friderik, nadučitelj pri Sv. Bolfanku; 474. dr. Jurtela Fran, odvetnik v Ptuj; 475. Anton Jurca, c. kr. kom. svetnik v Ptuj; 476. gdč. Muršič A. in Zalika v Ptuj; 477. Ptujška mladina po g. Lenartu; 478. Neimenovan v Ptuj (plačal 200 K); 479.—483. Neimenovan izročil hranilno knjižico št. 72.982 glasečo se na znesek 1000 K; 484. Občinski svet v Kranju; 485. Neimenovana v Ljubljani (plačala 40 K); 486.—490. Občinski svet stolnega mesta Ljubljane za 1000 K; 491. Arko Josipina iz Zagreba (plačala po g. Bercetu 200 K); 492. Mankoč Milka v Trstu (plačala po g. Bercetu 200 K).

r **Velikodušen dar**. Neimenovani rodoljub je pristopil v vrsto Ciril-Methodovih brambovcov s tem, da je uročil hranilno knjižico, glasečo se na 1000 K družbi sv. Cirila in Metoda. Vso hvalo in čast poniž-

nemu, pa plemenitemu rodoljubu! Naj bi bil ta vrli mož vsem v posnemanje!

r **Češki akcijski pivovar v Budejovicah** je sklenil iz čistega dobička lanskega leta razdeliti **42.920 kron** v češke narodne in kulturne namene. Kakor znano, daruje ta pivovarna gotove odstotke od piva, prodane na Slovenskem, naši Ciril-Methodovi družbi, in zato bo slovenska javnost poleg edine slovenske pivovarne v Žaleu-Laškem trgu predvsem in povsod podpirala delniško pivovarno v Čeških Budejovicah, to pa tem lažje, ker je češkobudejeviško pivo priznано izvrstne kakovosti.

r **Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju** so poslali od srede julija do 16. t. m.: a) **ustanovnino**: g. Niko Lenček, c. kr. notar v Škofji Loki 100 kron (volilo pok. Jož. Bonelja v Železnikih); ga. Marija Krušič, Dunaj, 20 K (zadnji obrok); g. Ivan Maselj, c. kr. prof., Novo mesto, 25 K (zadnji obrok); b) **prispevke**: po **100 K**: dr. Ivo Šubelj, c. in kr. dvorni tajnik, Dunaj in mestna občina Novo mesto; **60 K**: dr. Anton Primožič, c. kr. šolski nadzornik, Dunaj; **20 K**: dr. Iv. Žolgar, c. kr. sekijski svetnik, Dunaj; **12 K**: J. P., Dunaj; po **10 K**: dr. Aleks. Fatur, žel. komisar juž. žel., dr. Karel Hinterlechner, c. kr. pristav na geol. zav., dr. Fran Vidic, c. kr. urednik drž. zak., vsi na Dunaju in kr. posojilnica v Ljutomeru; **6 K**: dr. Karel Šavnik, c. kr. min. podtajnik, Dunaj; po **5 K**: Janko Rahne, c. kr. notar in dr. Matej Senčar, c. kr. sodnik na Brdu in dr. Jož. Vošnjak, Slov. Bistrica; po **2 K**: dr. Štef. Kraut, Logatec in Jak. Slapar na Brdu. — Pripomnimo, da je bilo za tekoči mesec november vloženih **94 prošenj, največje število, odkar društvo obstoji**. Razdelila se je dozdej najvišja vsota **1520 K**. Da bo društvu možno tudi v bodoče podpirati uboge in marljive visokošolce v tej meri, prosimo prijatelje in dobrotnike slovenskih visokošolcev še nadaljnih, ozir. novih podpor, ker bi društvo sicer moralo tudi najpotrebnejšim prosilcem podpora zmanjšati ali celo odreči. — Darove sprejema blagajnik gosp. Ivan Luzar, nadrevident juž. železnice v p., Dunaj, III./3. Reiserstrasse 27.

r **Za lovce**. »Slovensko lovsko društvo« namerava z novim letom pričeti izdajati lastno glasilo. List bo izhajal po enkrat na mesec in se bo bavil v prvi vrsti z lovom, v drugi pa s prirodoslovjem sploh. Namenjen je vsem slovenskim lovcem in se bo oziral na love vseh slovenskih pokrajin. Da list že s početka prilagodimo zahtevam svojih čitateljev, vabi odbor tem potom vse slovenske lovce-pisatelje, da stopijo v krog sotrudnikov in do 15. decembra pošljejo svoje literarne prispevke za prvo številko. Vse dopise je nasloviti na: **Odbor »Slovenskega lovskega društva v Ljubljani«**.

r **»Slovensko planinsko društvo«** se razvija od leta do leta in zavzema danes prav častno mesto v zgodovini slovenske

turistike. Z razvitjem društva pa rastejo nove potrebe, obstoječe v popravah in napravah, te so pa spojene z izdatnimi stroški, ki jih skoraj ni mogoče pokriti s članarino. Radi tega je skrbelo S. P. D. za vir novih dohodkov in našlo ga s pogodbo z generalnim zastopom v Ljubljani zavarovalne družbe »Providencija«, vsled katere je ta priznala S. P. D. posebne udobnosti. Ta pogodba je za S. P. D. radi tega izredne koristi, ker mu nudi tudi v gmotnem oziru višje gmotnih dohodkov. Družba se je dalje obvezala izgotavljati članom S. P. D. zavarovalne pogodbe proti nezgodam samo v slovenskem jeziku. Denarni prispevek društvu določal se bode vsako leto po visokosti zavarovalnine, katero so člani S. P. D. plačali družbi. Čimveč članov tedaj pristopi k »Providenciji«, temvečja bode vsakoletna podpora. Z ozirom na to dejstvo, upa S. P. D., da vsi člani, ki so že pri katerem drugem zavodu zavarovani proti nezgodam, to zavarovanje po preteku zavarovalne dobe opuste in se zavarujejo na novo pri glavnem zastopu »Providencija« v Ljubljani. Vsak član S. P. D., ki še ni zavarovan proti nezgodam in želi skleniti tako zavarovanje, naj to osrednjemu odboru po dopisnici naznani. Zelo važno je, da se oglasi pošiljajo osrednjemu odboru in ne družbi »Providencija« in tudi ne zastopnikom te družbe. Člani, ki se bodo potom osrednjega odbora S. P. D. zavarovali pri »Providenciji«, podprli bodo prav izdatno društvo v gmotnem oziru. »Slovensko planinsko društvo« upa, da se odzovejo tej prošnji vsi člani in tako znova podpro v gmotnem oziru »Slovensko planinsko društvo«.

r **»Primorska sokolska župa«** se je ustanovila preteklo nedeljo v Gorici. V predsedstvo so bili voljeni z vzklikom: starosta dr. Levpušček, I. podstarosta dr. Gregorin, II. podstarosta Josip Mozetič, načelnik L. Kranjc, tajnik A. Podgornik, blagajnik E. Konjedic. V izobraževalni odsek so bili voljeni: dr. Pue, dr. Podgornik, dr. Irgolič, dr. Rekar in A. Lokar. — Prihodnje leto se priredi prvi župni zlet v Gorico, ki bo za primorske Sokole nekaka priprava za Celjski zlet slovenske sokolske zveze.

r **»Sava«, društvo svobodomiselnih slov. akademikov na Dunaju** si je izvolila za XIV. tečaj ta-le odbor: predsednik: cand. iur. Ciril Pavlin; podpredsednik: cand. iur. Vil. Lapajne; tajnik: cand. iur. Mir. Matjašič; blagajnik: cand. med. Ivan Pintar; knjižničar: cand. com. Fed. Vodeb, arhivar cand. iur. Anton Kosi, gospodar: med. Iv. Fras; odb. namestnika: med. Mir. Soss, tehn. Rasto Urbančič; pregledniki: tehn. Ferd. Kranjec, med. Iv. Matko, cand. iur. Dolfe Salberger; v legitimacijski odsek: cand. iur. Ciril Pavlin, cand. com. Fed. Vodeb.

r **Tvornica sodavice v Ljubljani** je kupila hišo št. 27 v Slomškovi ulici od go-

spoda Hellerla za 45.000 K. Pravijo, da je hiša razmeroma poceni.

r **Za nabornike.** Vsi oni mladeniči, ki pridejo prihodnjo pomlad na nabor, se morajo do konca tega meseca zglasiti s potrebnimi izkazili v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu ob navadnih uradnih urah. Kdor zamudi ali opusti zglasitev, se kaznuje po obstoječih tozadevnih predpisih.

r **Kolkovne zadeve.** C. kr. deželna vlada v Ljubljani je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je c. kr. finančno ministrstvo dovolilo, da se smejo vloge na c. kr. preizkuševališča za živila, s katerimi se prosi za preiskavo živil ali porabnih predmetov, v smislu t. p. 44, lit. g, zakona z dne 9. februarja 1850, drž. zak. št. 50, vložiti brez koleka, in sicer ne glede na to, ali so živila ali porabne predmete izdelale osebe ali v promet spravile tretje osebe ali pa prosilec sam.

r **»Konjerejski odsek«** ima še oddati 7 plemenskih kobil angleške in arabske pasme, katere je kupil iz državne kobilarne. Starost 3 do 5 let, cena 300—400 K. Kobile se oddajo le zanesljivim konjerejem, stanujočim v političnih okrajih Krško in Novo mesto. Prošnje je vložiti takoj.

r **Katoliški uredniki.** Pri prihodnjih porotnih obravnavah v Mariboru, ki se prično 29. t. m., se bode ta že zopet zagovarjala urednika katoliških listov »Straže« in »Slov. Gospodarja«. Za spremembo pride na vrsto tudi pater Auzelm Murn iz Nazarjev. Vprašanje je seveda, če ne bodo vsi trije katoliški junaki pobegnili, kajti klerikalno geslo: Udari in steci! je pri njih še vedno v polni veljavi.

r **Vrsta ljubljanskih porotnih obravnav.** Ponedeljek, dne 29. t. m.: Jakob Vidgaj, hlapec iz Preske, zaradi hudodelstva uboja. 2. Zakonska Matija in Mar. Stržaj z Rakeka zaradi hudodelstva tatvine. V torek, 30. t. m.: Anton Štupar iz Nasovč in Janez Debeljak zaradi hudodelstva težke telene poškodbe. Dne 1. decembra: 1. Valentin Jazbec iz Sv. Tilha na Primorskem zaradi hudodelstva goljufije. 2. Bogomir Rajer, bivši poštni ekspedijent iz Hotederšice, zaradi hudodelstva uradne poneverbe. Dne 2. decembra: 1. Ignacij Tomšič iz Goričavasi pri Ribnici zaradi hudodelstva nenravnosti. 2. Blaž Šnobelj radi hudodelstva uboja in goljufije. Dne 3. decembra: Dve tiskovni pravdi »Slovenca«. Dne 4. decembra: 1. Franc Volkar iz Gor. Tuhinja in 2. Tomaž Malovrh iz Samotorce, oba zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe.

r **Nesreče.** Mizarjeva žena Marija, Repe je v Jesenicah opirala voz, naložen z drvni; pri tem si je zlomila desno roko. — Kovaški pomočnik Jakob Dornig v Kamniku je v kovačnici klepal brus. Pri tem mu je oškropil prah oči, kar mu je naklonilo težko okvaro. — Hlapca v tukajšnji deželni bolnici Jakoba Murna je pri-

tisnila truga za pesek na desni roki in ga precej poškodovala. — Matija Golobič, krojaški pomočnik, se je na vozu peljal v Šiško. Po nesreči je padel z voza in si poškodoval desno roko. — Delavec Vid Rajkovič se je v Froncevi gostilni v Polhovem gradu precej napil. Prišedši iz gostilne, je padel in tako butnil z glavo v kamen, da se je smrtno nevarno poškodoval. — Italijanski delavec Antonijo Foschia je padel pri delu in si na levi strani života poškodoval rebra. — Frančiška Lovše, posestnica v Tirnu je pretresavala ajdovico, pri tem se je pa nevarno zbodla v vile.



Dolenjski novičar.

Iz Karmela pri Št. Janžu.

d **Cestni odbor.** Vrstice glede cestnega odbora v »Slovenskem Domu« št. 16 so pomagale v toliko, da so posuli okoli Papeževe hiše klobuk drobnega peska, ki so ga pa kokoši sproti pozobale. V ostalem pa spi cestni odbor spanje pravičnega (?) Menda je njegovega klerikalnega načelnika spravila škofova brošura popolnoma iz ravnotežja in se hiti učiti po navodilih prevzvišenega za srečen zakon, da nima časa, brigati se za ceste. Cesta iz Hine do Karmela je pa še v slabšem stanju; o deževju teče cel hudournik po njej, da bi se lahko vozili v čolnih. Pozimi se pa da voziti po njej le, ako zapade sneg 120 cm visoko. 1 meter snega pokrije cestne jame, po ostalem se vozimo. Cestar pa tudi nima časa ukvarjati se s svojim delom, ker mora gledati, kako bo zapravil svojo visoko (??) plačo. Dobi namreč celih 24 K na mesec. Davkoplačevalci, vzdignite se in napodite sedanji klerikalni cestni odbor v farovže, da bodo v njih snažili, izročite ga pa v roke narodno - naprednim možem, ki bodo vedeli, kaj je njih dolžnost.

d **Nemška tabla.** Ako je Papež pred časom, ko so izšle omenjene vrstice v »Sloven. Domu«, spal, se je sedaj menda zalizal. Gledal je po svoji podprti hiši in ni zapazil table z omenjenim nemškim besedilom. Še sedaj se blesti občinska tabla z besedami: »Dorf Karmel in Kohlenwerk«. Poročevalec pa menda ni videl, da visi na hiši še tabla z napisom: »K. k. Tabak Trafik«, a slovenskega besedila zaman iščeš. Ako so slovenski groši dobri, treba je spoštovati tudi slovenski jezik, ali pa oboje — zavreči.

d **Pitna voda.** Besede glede te so pa duhove po Karmelu še posebno razburile, končno so spoznali, da je vse res. Vendar so se Karmelčani s to vodo že sprijaznili. Njena mast raznega strojnega olja jim bo dobro došla. Slamica je grozovito draga, mesa iz Št. Janža nam pa tudi, kakor pravijo, ne bodo več vozili, ker ga nam, oziroma rudniku, ne zaupajo. S to vodo si bomo kuhali močnik in žgance in njena

mast nam bo služila kot zabela. Kaj, če delavec pogine gladu, da si le višja gospoda polni in debeli svoj trebuh.

d **Rudnik** bo tudi menda prišel v druge roke. Jokali ne bomo za to gospodo. Za nas ni storila nikoli nič dobrega. Slovenci smo jim inferijoren narod, ki ne zasluži poštene eksistence. Ako pride rudnik res v druge roke, potem upamo, se bo povspel do višine, na katero ga ta družba ne bo nikoli spravila in bomo prišli tudi Slovenci do druge veljave. Kedaj bi bilo že treba tu šole in bolnišnice! Kar se pa tiče rudniških uradnikov, jima gre pa vsa čast. Trudita se na vso moč za dobrobit ljudstva, a nad njima visi vedno Damoklejev meč gosp. ravnatelja, ki jima prepoveduje celo obiskovanje gotove gostilne, ker je preveč narodna in se njen posestnik ne ukloni nikomur. Gospod ravnatelj naj bi poskrbel rajše za zdravnika, ki ga tu krvavo rabimo, da ne bo treba premogarjem v slučaju nesreče desetkrat prej umreti, predno pride zdravnik iz Trebnjega. Tudi policaja bi moral rudnik nastaviti, ki je v industrijskem kraju neobhodno potreben. Žandarmerija je pri nas preveč oddaljena, da bi mogla v potrebi takoj posredovati. Sicer pa leze pri našem rudniku vse tako počasi kot polž in ni čudno, da se ga je že prijelo ime »grajzlerija«. Dovolj za sedaj; ako se razmere takoj kremenito ne spremenijo, pridemo še z lepšimi stvarmi na dan. Delavstvu pa svetujemo, naj se nemudoma združi v »Narodni delavski organizaciji«, ker le na ta način lahko najhitreje doseže svoje zahteve. V slogi je moč!

d **Iz Vevč.** Naša pota. Ni še dolgo kar se je nekdo pritoževal čez cesto, ki vodi iz vevške tovarne na postajo v Zalog. To cesto, ki nosi ime okrajna cesta, ima v oskrbi sicer vevška tovarna. K vzdrževanju prispeva pa tudi z neko vsoto okrajni cestni odbor za ljubljansko okolico, katerega načelnik je dobro znani Klanfarjev Tone iz Št. Vida. Toda ta se zase in za vse klerikalne budalosti bolj briga, kot za našo okrajno cesto. Tudi naš župan, Jakob Dimnik, je ud cestnega odbora in bi bila njegova dolžnost, gledati, kakšna so okrajna pota v njegovi bližini. Toda on se ne zmeni zato, že slutimo zakaj. Cesta Vevče-Zalog je v takem stanju, da je ni mogoče opisati. Eno upanje še gojimo: mogoče se bodo modri klerikalni deželni odborniki spomnili pri razdelitvi desetmilijonskega posojila in nam popravili cesto. Ker moči itak nimajo nobene nasproti nemško - židovskim kapitalistom vevške tovarne in so bili na vse naše pritožbe dosedaj gluhi. Gluh je deželni odbor, gluh okrajni cestni odbor, gluho in slepo naše županstvo ter končno popolnoma slepo v ti zadevi naše orožništvo. Naša misel je, ako se že ne usmili nihče ljudi, ki morajo gaziti blato do kolen, naj bi se kdo, ki je v to poklican, usmilil vsaj uboge živine, katero pobijajo

in trpinčijo na nečloveški način na omejeni cesti.

d **Na Vinici** se je ustanovila Ciril-Metodova podružnica in dne 21. t. m. je bil njen ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število rodoljubov. Dosisidob je pristopilo k podružnici 35 letnih in 33 podpornih članov. Naprej za narodov blagor, kajti le kdor pozna žrtev, ni za narod mrtev!

d **O župniku dr. Mauringu na Igu** in njegovim mladi nečakinji se govore prav čudne stvari. Ljudje pravijo, da se za stvar zanima že državno pravdnštvo. Koliko je na stvari resnice, sedaj še ne moremo presoditi, vsekakor se bomo informirali in prihodnjič natančneje poročali.

d **Obrtne preizkušnje v Črnomlju.** Vsled drž. zak. z dne 5. februarja 1907, št. 26, § 104 b, se bodo vršle preizkušnje iz rokodelskih obrtov, pripadajočih zadržugi v Črnomlju pred preizkuševalno komisijo dne 12. decembra t. l. ob 10. dopoldne v zadržugi pisarni. Za izgotovitev pomočniškega dela se določajo dnevi 9., 10. in 11. december. Prošnje za pripustitev k preizkušnji je pisati lastnoročno ter poslati na obrtno zadržugo v Črnomlju najkasneje do 5. decembra. Preizkuševalna taksa znaša za člane zadržuge 5 K, za vse ostale pa 10 K.

d **Matko Malovič**, znani klerikalni mizar in »Slovenec« dopisnik, je bil pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsojen na en teden zapora, ker je lahko telesno poškodoval kleparja Agniča. Pritožil se je na okrožno sodišče, ki je prvo sodbo potrdilo. Tako se je izkazala miroljubnost Malovičeva, ki je tako velika, da v nekatere gostilne, n. pr. Rozmanovo sploh ne sme priti.

d **Umrla** je 8. t. m. občne znana in priljubljena gostilničarka Marija Drenik, po domače Čefidelnovka v Bršlinu po dolgem in mučnem trpljenju. Bila je znana kot izvrstna gospodinja, dobra mati in občne znana dobra kuharica. Posebno purana in kruh je znala dobro prirediti. Lahka ji zemljica.

d **Otrok izginil.** Dne 2. novembra t. l. je šla v Drandolu na Kočevskem 2letna Alojzija Mausar k bratu na pašo, kamor pa ni prišla, pa tudi domov je do danes ni. Večdnevno iskanje je bilo brez vspeha. Alojzija Mausar ima plave, do ušes segajoče lase, modre oči, okrogel obraz zdrave barve, dobre zobe in govori le kočevski. Oblečena je bila v sivo obleko z belimi črtami, triko-srajco, barhantasto spodnje krilo, bel naglavni robec in črne nogavice ter črne čizme. Ni izključeno, da je otrok odpeljan. Kdor kaj ve o tem otroku, naj naznani okrožnemu sodišču v Novem mestu.

d **Drugi letošnji jesenski vinski semenj v Krškem** bo, kakor smo že poročali, prihodnje sredo, dne 1. decembra. Ker so se vina sedaj že precej očistila in znatno popravila, tako da se bo sedaj lahko spo-

znala njihova vrednost, bi bilo želeti, da poseti tudi ta semenj prav veliko kupcev.



Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g **Izjava.** Po Št. Vidu in sploh po naši šolski občini se govori, da naš župan gosp. Belec pripoveduje svojim občinskim svetovalcem, da sem tudi jaz za to, da se nakupi Vovkovo posestvo za novo šolo. Gospod župan govori to prav na umeten način, češ, še Matjan, ki je naš nasprotnik, je za to, pa bi vi ne bili. Odločno izjavljam, da sem **proti nakupu** Vovkovega sveta. 1. Ker je preveč na cesti in torej ni za šolo, kajti šola sodi bolj v tih in miren kraj. 2. Ker je sploh premajhno in bi se ne mogel napraviti primerno velik ograjen prostor, namenjen učencem pri odmoru, da ne bodo otroci letali po cesti, kakor sedaj in se tako izpostavljali morebitnim nesrečam. 3. Ker je posestvo preveč pod hribom in torej močno vlažno. 4. Ker je vsaj za eno tretjino ali pa za polovico predrago in mi kmetje nimamo toliko, da bi kar tisočake proč metali ter na ta način gotovim šentvidskim kavalirjem naljubo šentvidsko vas okraševali. — Vižmarje, dne 20. novembra 1909. Josip Matjan, posestnik in krajni šolski nadzornik.

g **Obisk pri Žirovniku.** Pišejo nam: V nedeljo smo obiskali našega ljubljene-ga gosp. vodjo Janka Žirovnika v Borovnici. Imenujemo ga še vedno našega, kajti njegov duh biva in bo vedno ostal med nami. Tega obiska se je udeležilo nad 50 oseb. Poleg vseh članov »Žirovnikovega zbora«, je bilo udeleženo lepo število mož iz Št. Vidске občine. Udeležili so se pa tega obiska tudi možje iz sosednih občin, kar priča, kako priljubljen je gosp. vodja med nami. Prirčno je bilo svidenje, narkar se je razvila tako živahna zabava, da jo je moral biti vsak pošten človek vesel. Le prehitro nam je minil čas v družbi moža, ki je toliko delal in se trudil za napredek in procvit fare šentvidske in kateri je bil v zahvalo za mnogoletno in uspešno delovanje prognan iz Št. Vidu. Gosp. vodja Žirovnik se v Borovnici dobro počuti, samo tega ne more pozabiti, da se mu je s premestitvijo zgodila velika krivica. Našel je v Borovnici dobre in poštene ljudi, tako da prav lahko pogreša Klanfarje in Zabrete. Torej se je šentvidskim farizejem nameravani zločin precej ponesrečil, kajti ti ljudje so imeli podli namen, gosp. Žirovnika s premestitvijo vsaj duševno, ako ne tudi telesno ubiti. Vzlic temu po hodi gosp. vodja Žirovnik še prav tako pokonci, kakor je hodil v Št. Vidu z mirno vestjo in z zavestjo, da mu Zabret in vsa njegova garda ni strla kremenitega značaja. Njegove preganjalce pa vidimo hoditi po Št. Vidu s povešenimi

glavami, ki ne upajo poštenega človeka v oči pogledati. Obnašajo se prav tako, kakor Kajn, ki je ubil svojega brata. Nemirna vest ni najboljša spremljevalka, kajne Judita? In ko bi imel svojo vest kdaj zadržiti, bomo že mi skrbeli, da jo ne boš. Spominjali te bomo tvojega zločina nad častitim starčkom, kajti kar si provzročil, vpije po maščevanju. Prepričani smo, da se vsak greh prej ali slej kaznuje, zato pa tudi pri tebi kaznen bo izostala.

g **Šentvidci, nikari ne samo kimati!** V Št. Vidu se bo zidala nova šola in pokopališče. Želeti je nam Šentvidčanom, da bi prišli za te zgradbe v stavbni odbor možje, ki bi bili na mestu in ki bi bili zmožni dati ob svojem času natančen račun. Za to mesto pa niso sposobni le častihlepni, lakomni in razkošni ljudje, marveč le skrbni, delavni in pravični možje. Za svarilni vzgled je vzeti vižmarski vodovod. Ta vodovod je bil proračunan na 28.000 K, a kar naenkrat pa je stal okroglo 54.000 K. Tega vodovoda stavbni odbor je šele po upravnem odboru položil davkoplačevalecem neredne račune. Računom manjkajo razne priloge in tudi še pogodba, za koliko se je to delo izročilo. Pač pa je priložil med drugim tudi račun z zneskom okroglih 1200 K, ki se je celo še čez pogodbo čisto enostavno preveč izplačal. Znani Kozlerjev Joža si je tudi vsako malenkost mastno zaračunal. Takrat, ko je voda v vas pritekla, so pač nekateri Vižmarci klicali živio, toda danes pa vsi stokajo pod težo plačila. Previdnejši vaščani pa so že takrat obsojali ta »živio«. Iz tega sledi, kako resnične so sledeče besede: Ko dobijo kako koncesijo, se zbirajo okrog nje kakor kavke. In v lepi slogi med seboj dele si jo. A ljudstvo, kake imaš pa ti opravke? — Ti moliš, hodiš za procesijo, upiješ živio in plačuješ davke.

g **Nekaj o našem Tinetu.** Spominjamo se, ko nas je župnik, takrat še kaplan, prišel v Št. Vid, hvalil na prižnici: »Tako katoliških ljudi ni zlepa. Veseli me, da sem v taki fari!« — A glej ga spaka! Čudna muha je ugriznila Tineta. Začel je rohneti na prižnici in nas zmerjati z neverci. — Ne vemo, ali smo sedaj tisti neverci, ki ž njim sploh še nismo imeli nič opraviti, ali pa oni, ki so izstopili iz njegovih društev, ker so izgubili do Tineta vero. Res, zdaj ne vemo, ali smo »neverci« napram cerkvi ali pa neverci napram Tinetu? Ne vemo tudi, kdo so cerkveni in kdo Tinetovi neverci? Ti dve vprašanji naj nam blagovoli rešiti župnik sam!

g **Res trn si jim v peti**, ti ljubi »Sokol«. Povsod te imajo klerikalci v mislih. Tudi v nedeljo te niso pustili v Cebavovi štali v miru, ko se je prebrala resolucija shoda: Protestiramo proti početju šentvidskih liberalcev in »Sokola«, ki odobrava jo zeleno brošuro, tiskano v znani liberalni tiskarni v Kranju!

g **Škofa so prali** tudi pri nas v Šent Vidu pri Cebavu zadnje nedeljo. Ljudi je

bilo polno, in kako ne? Saj je bil vendar vsak radoveden, kaj vse se bo razkrilo o škofu, o katerem se zadnji čas toliko govori. Ob tej priliki je našteval Šusteršič tudi »zasluge« klerikalnih poslancev v državnem in deželnem zboru. Vsa ta ceremonija je trajala eno celo uro. Saj dalj časa pa sploh mogla ni, zakaj vse zasluge, ki so jih dosegli klerikalci, se na prstih ene same roke ne morejo naštet. Škofa pa tudi ni imel dolgo v žehti, ker ga pravzaprav niti zagovarjati ni mogel. Istina je, da je škof grešil. »Škofova brošura je pisana samo za žene in neveste, in vsak, ki da to otrokom v roke, je lump — lopov!« Tako je vpil Šusteršič in s tem zmerjal svoje somišljenike — z lumpi in lopovi. Ako je bila res namenjena za zakonske, zakaj so se pa prodajale tudi otrokom? In to se je godilo v Katoliški bukvarni sami! Da je to resnica, naj zadostuje tole: Neki šentviški klerikalec se izrazil: Ko sem bil tisto popoldne v Ljubljani, sem videl švigati otroke po ulicah z rdečo brošuro. Spočetka sem mislil, da jih neso iz šole za darila. A ko sem videl, da nosijo to umazano knjižico iz Katoliške bukvarne, sem bil silno ogorčen! — Dalje je govoril Šusteršič: »Liberalci sumničijo škofovo življenje, dočim živi on tako sveto, ponižno in skromno, kakor nihče. Za se porabi na dan le dve kronci! Vse drugo da za to prekrasno palačo tu v Št. Vidu.« — Vprašam: ali je to skromnost, zidati ta labirint v tolikem razkošju, da je primoran zanj beračiti pri ljudstvu? In Šusteršič se potem upa govoriti na tem shodu, da se potegujejo klerikalci za gmotne koristi slovenskega kmeta? No, ta je pa lepa. Kaj ni to za kmeta ogromen davek, ko se ga vedno in vedno sili, da plačuje težko prisluženi denar za zavode? Še marsikatero pikro bi lahko izrekel o tem shodu, a naj zadostuje. — Šusteršič je zaključil to čofanje škofa po perilniku z geslom: Vse za vero, dom, cesarja! To je sicer vse lepo, le ko bi bil res sam tako vnet za edino zveličavno katoliško cerkev, kakor je sam pravil. Na koncu vsega tega žehtanja je pozval Šusteršič občinstvo, naj ga poprašajo, ako jim je kaj nejasno o državnih in deželnih zadevah. — Oho! Zakaj jim pa ni bil na razpolago tudi o škofovi zadevi? To je težko, kajneda, zagovarjati škofa, ki je res kriv! Toliko onim, ki niso utegnili priti na ta shod, da zvedo, s kakšnimi neumnostmi pride Šusteršič zabavat v Št. Vid naše klerikalce, ki so še tako zabiti, da mu vse verjamejo.

g Iz Vižmarjev pri Šent Vidu se nam piše: Sad Čebavove štale! Po naši vasi je hodila nedavno neka vdova - domačinka, vsa pobita in zatekla po obrazu. Govorilo se je, da se je sama potolkla pri padcu v klet. Toda resnica je prišla na dan, vemo pa, da ta resnica našim klerikalcem, posebno pa župniku Zabretu ne bo všeč. Ta vdova (mati) je pripovedovala sama nekemu tukajšnjemu posestniku, kako jo je

priležnica njenega sina tepla in pobijala vpricho sina samega. A sin klerikalec je, mesto da bi bil to preprečil, kar bi bila njega sveta dolžnost, še upil: »Le bij jo!« Taki krščinski sinovi se najdejo, čeravno hodijo v Čebavovo štalo. Saj ni čuda, ko slišijo ljudje govoriti posvečene osebe: »Ako nam bodo nasprotniki polena pod noge metali, jih bomo pa mi s kolom.« Tine, ali se na ta način goji ljubezen do bližnjega?

g Nekaj za kratek čas. (Sijajen protest.) **Mina:** Čuj, Spela, čuj, v nedeljo je pa Zabret v Čebavovem hlevu shod sklical. — **Spela:** Jej, ali res? Zakaj pa? Ali je morda vračeval tiste kronice, ki smo mu jih podarile za »Bogomilo«? — **Mina:** A kaj še! Veš, tisti Šusteršič doli iz Ljubljane je govoril. Strašno se je jezil nad liberalce, ker so v svoji hudobnosti trdili, da je škofova brošura tako gnjusna, da ni vredna, da bi pošten človek pljunil nanjo in vrgel na gnoj. Mi smo temu glasno pritrdjevali ter z govornikom vred krepko zaklicali, da škofova brošura ni tako gnjusna in da je torej vredna, da pošten človek pljune na njo ter jo vrže na gnojišče.

Jesenške novice.

g Društveni shod so imeli naši klerikalci v nedeljo. Na tem shodu so proglasili ljubljanskega škofa za svetnika, ker baje noč in dan prosi in moli za revni naš narod. Nekateri zborovalci so se tega zelo razveselili, češ, bodemo tudi mi Slovenci imeli vsaj enega svetnika. Prav! samo da bi ne bil predrag, kakor n. pr. devica Orleanska, za katero so morali Francozje šteti nekaj tisočakov, predno je bila proglašena za svetnico. Drugi so pa zopet rekli, da naj bi škof raje sam zase molil, da bi mu ne bilo treba beračiti za svoje zavode. No, končno so pa vsi skupaj izrekli škofu zaupnico, tudi tisti čuki, ki so med tednom v tovarni trdili, da je škof vse drugo, samo pameten ne. Vidite, tako se dela pri naših klerikalcih vse na komando.

g »Slovenčev« dopisnik ne more krotiti svoje jeze, ker si nekateri ljudje na Jesenicah upajo drugače misliti, kakor jim on diktira. Ali ni to strašno? Proti njegovi volji prihaja sedaj na Jesenice »Slovenski Dom« in še strašnejše je to, da ta list prinaša celo novice, ki posebno bodejo klerikalnega dopisnika. Zato pa vpije kot kakšen kravji pastir. Svetujemo mu, naj potrpi, se bo že sešasoma privadil tudi na to. Jeziti se nikar ne, jeza škoduje zdravju!

g Italijanski napis »albergo« namerava baje čez zimo pokriti na svoji hiši gostilničar, ki je tudi občinski odbornik. Namerava ga pokriti zato, ker so že skoro vsi polentarji odšli v kraljestvo.

g Nemčurski »Štajere« se šopiri v neki ugledni gostilni na Jesenicah. Čudno se nam zdi, da gostilničar sprejema to

nemčursko gnojnico. Napredni Jeseničani, zahtevajte povsod »Slovenski Dom«.

g Kostanjeva drevesa je nasadilo »Prometno društvo« ob novi cesti, kar bo gotovo zelo v kras Jesenicam.

g Društvene nedeljske večere bo prirejalo v letošnji zimski sezoni telovadno društvo »Sokol« na Jesenicah z različnimi podučnimi predavanji. Prvi otvoritveni večer bo dne 6. decembra, ki bo obenem tudi Miklavžev večer. Vrši se v prostorih restavracije »Sokol« na Jesenicah.

g Tamburice si je nabavilo društvo »Sokol« na Jesenicah. Fantje se že prav pridno vadijo in upamo, da bodo lahko kmalu nastopili pri društvenih nedeljskih večerih.

g »Herrenvolk«. Prav mučen prizor se je nutil pretekli teden delavcem v tovarni. V oddelku za žice je bila na nekem kraju streha raztrgana tako, da je voda pritekla, ker je močno deževalo, na spodaj ležeče žičevje. Ko je to zapazil neki višji gospod, je pričel prav surovo vpiti nad ubogimi delavci. Ko mu je eden izmed delavcev hotel pojasniti, odkod pride voda, ga dotični gospod še poslušati ni hotel; porinil ga je surovo od sebe in mu s pestjo žugal. Tako delajo nemški kulturo nosci z ubogo delavsko paro. Naše mnenje je, da bi se z delavcem, ki je že osivel v tovarni, moralo pač nekoliko drugače ravnati, posebno pa, če ni ničesar zakrivil.

g Nesreče v tovarni se zelo množijo. Pred štirinajstimi dnevi je padel neki prisiljenec pod voz, naložen s kamenjem, in ga je tako pomečkalo, da je na potu v bolnišnico umrl. — Prejšnji teden pa je prišla neka 15letna deklica med odbijače in je le malo upanja, da bi okrevala, ker jo je prijelo ravno čez prsi. — Nekemu delavcu je pa odtrgal stroj nogo. V tukajšnji tovarni ne mine torej skoraj teden, da bi se ne pripetila kakšna nesreča.

g Iz Železnikov. Tudi v naši dolini so napravile škofove bukvice mnogo razburjenja. Ljudstvo se je zgražalo, da je mogel škof kaj takega izdati, duhovniki pa so rjovelili po prižnicah, kot bi jih bil spisal kak liberalce. Posebno se je seveda odlikoval naš župnik, ki najboljše stori, če si napravi ograjo okoli prižnice, drugače se bo še enkrat doli prekuenil v svojem lomentanju. Ko bi bil škof človek, kakor se gre, bi se nam smilil, in radi bi zagrnili plašč pozabljivosti okoli njegovega nepredvidnega dejanja. Ker pa tudi škof in njegova stranka ne pozna nobenih obzirov, kadar more udariti po svojem nasprotniku, je deloma prav, da se je izdala zelena knjižica. Tako vsaj ljudje vidijo, kaka nespodobnost se je hotela razširiti od strani, ki vedno vpije, da liberalci pohujšujejo ljudstvo. Tudi škof ni imel nikoli prizanesljivosti, kadar mu je kazalo udariti koga. Naj omenimo le en slučaj. Nadučitelj Žirovnik v Št. Vidu in njegov sin sta

zбирala ob nedeljah popoldne tamošnja mladino in jo izobraževala s petjem in predavanji. In zoper to je spisal škof posebno pastirsko pismo, ki se je bralo svoj čas po vseh kranjskih cerkvah, dasi Žirovnika nista mladine nič pohujševala, ampak jo učila samo lepim in koristnim reči. Tako se vse na svetu maščuje. Prosimo pa one, ki imajo zeleno knjižico, naj je ne dajo v roke mladini, da se ne pohujša.

g Spoštljivo vprašanje na c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu. Na poštnem uradu v Belipeči je tamošnja zagrizena nemškutarska poštarica zakrivila velik nered in različna slepastva. Sedaj se čuje, da se namerava vsled posredovanja slovenskega klerikalnega poslanca in belopeškega župnika vse potlačiti. Pričakujemo od c. kr. poštne ravnateljstva v Trstu točnega pojasnila, če to odgovarja resnici, sicer bomo primorani obelodaniti vsa sleparstva.

g Bohinj. Somišljenik, ki je poletel po Bohinju, nam piše: Iz Srednje vasi nekdo večkrat obira v »Domoljubu« cestni odbor in neljube mu osebe. Ne vemo, kako da mu nihče ne posveti, kakor mu gre. Dopisnik v vsako reč vtika svoj nos, samo tega ne vidi, kar bi moral videti. Pogleda naj križ na zvoniku cerkve pri Stari Fužini, ki tako visi, da se to lahko opazi po vsej dolini. Poskrbi naj, da se popravi to in še kaj podobnega, druge stvari pa naj pusti v miru.

g Iz Škofje Loke. Pozor! Skoro vedno beremo po časopisih, da preide sedaj to, sedaj ono posestvo v nenasitno žrelo onih, ki zidajo most do Adrije. Tudi našemu mestu preti sedaj taka nevarnost. Na prodaj je namreč v našem mestu več poslopj z gostilno, dvoriščem, vrtom in drugimi obširnimi prostori. Javna tajnost je, da hoče vse to kupiti nek Nemeec. Če se to zgodi, položena bo zopet mostnica na most Adrije. Ker je razven navedenih prostorov pri nas naprodaj tudi velika vodna moč z žago in mlinom, kakor tudi drugi lepi stavbeni prostori, želeži bi bilo, da si vse to ogleda in kupi kak slovenski trgovec ali kaj sličnega, da se prepreči zgoraj navedena nevarnost.

g Narodna Čitalnica v Kamniku je priredila v nedeljo, dne 21. t. m. veselico, pri kateri je predaval iz posebne prijaznosti g. prof. Anton Jug o Francozih na Slovenskem pred 100 leti. Iz prijaznosti je sodelovalo tudi I. slov. pevsko društvo »Lira« z lepimi, deloma povsem novimi skladabmi. Diletantje čitalnični pa so vprizorili veseloigro »Gospod Čapek«. Po igri se je vršil v veliki dvorani ples, v stranskih prostorih pa vesela zabava za neplesalce. — Občni zbor Narodne Čitalnice v Kamniku je v soboto, dne 27. t. m. Če bi bil ta občni zbor nesklepčen, se vrši eno uro pozneje drug občen zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov.

g Lov v Železnikih. Okrajno glavarstvo v Kranju razglša, da se na dan 27.

novembra t. m. na uradnem dnevu v Škofji Loki določena oddaja lova v občini Železniki potom javne dražbe **ne bo vršila**, ker se je omenjeni lov vsled prošnje dosedanjega lovskega zakupnika in sklepa železniškega občinskega odbora izven-dražbenim potom podaljšal za dobo petih let.

g Električna železnica na Triglav. Dr. Steiner in ing. Planinski sta napravila načrt za električno železnico na Triglav. Od Bohinjske Bistrice do Velega Polja bo vozil avtomobil, od tu pa bo izpeljana električna žična železnica na vrh Triglava.

g Zlato poroko je obhajal v nedeljo Anton Prinčič, posestnik v Trziču na Gorenjskem, s svojo soprogo Ana Prinčič. Oba sta še čila in zdrava. Še na mnoga leta!

g Izgubil se je 10. novembra 62letni slaboumni posestnik Jože Gašperšič, po domače »Kresalov« iz Sadinje vasi, občine Dvor. Mož je poraščen in šepast. Kdor kaj izve o njem, naj to dobrohotno sporoči županstvu na Dvoru.



Notranjski novičar.

Novice iz Žirov.

n Kaplan se hvali po otročje v »Domoljubu«, da ni bil kaznovan zaradi surovosti v šoli. Fant naj se nikar preveč ne hvali, ako ni bil ravno strogo kaznovan, pa je vendar sprejel ukor in zvedel take, da ga bo minilo veselje pretepati mladino. Sploh pa je nam znano, kako se godi popom pred oblastjo. — Mi sodimo človeka po tem, kaj dela, ne le po tem, kako je bil kaznovan.

n Od okovanih »škerpetov« piše kaplan v »Domoljubu«. Ako on ne nosi okovanih čevljev, pa so tem bolj »okovana« njegova dela. Sadovi tega dela se kažejo pri njegovih gojencih. On ni oborožen samo z removci, ampak tudi z lažnjivim jezikom.

n Škof nas obišče tekom tega tedna. Občani delajo že sedaj opoprane šale na škofov račun o njegovi knjižici. Med razsodnim ljudstvom vlada splošno tole mnenje: Škof Jeglič in naš kaplan Perko sta do blaznosti fanatična duhovnika, najbolje bi bilo, ako bi oba poslali v samostan.

n Naše mlekarne kaj slabo producirajo v letošnjem letu; mleka se donša izredno malo, nekaj radi slabe letine za krmo, nekaj radi brezbriznosti za skupno zadružno gospodarstvo. Želeži je, da se stvar obrne na boljše in da bi se gospodarji začeli bolj zanimati za zadružništvo, ker le v medsebojni združitvi je moč in se da kaj doseči, kar posamezniku ni mogoče.

n Veliko jabolk so izpeljali letos iz naše občine za precej nizko ceno. Morda bi bilo boljše, da bi se gospodarji ali posamezna društva združili in napravili skup-

no »moštarno«, da bi na ta način pripravili domačo dobro in ceno pijačo, ki bi bila v mnogih ozirih boljša, kot za drage denarje kupljene pijače, ki so radi tega, ker se v preobilni meri uživajo, nad vse škodljive.

n Jeza poštenega ljudstva vam ne odide, ako boste svoje duhovnike vlačili pred sodnijo, pravi »Domoljub«. Vemo, da jezi to kaplana in njegove terejalke, da se mu ne pustimo strahovati. Toda taki jezici se mi smejemo, ker nas veseli, da dražimo prešerne peteline. Jeza razumnega ljudstva nam ne odide, naj bi sebi zapeli fanatiki. Koder ljudstvo spregleda in vas spozna, bo tudi z vami obračunilo.

n Pokažite sedaj uspehe! Ko so bile deželnozbornske volitve, je kaplan širokoustno po shodih obetal dobrote, ki jih bomo uživali, ako volimo klerikalce: ustanovljale se bodo »kmečke zveze«, kjer se bo »učilo« in »delalo« vse lepo in dobro, (za pope), dajale se bodo podpore itd. Pokažite vendar sedaj vsaj nekaj uspehov, saj so vaši poslanci v večini in so lahko kaj naredili, ako so hoteli. Ali ste res samo sleparili?

n Iz Borovnice nam pišejo: V nedeljo, dne 21. t. m. je napravil »Žirovnikov zbor« izlet k nam v Borovnico, da obišče svojega »očeta«, nadučitelja gosp. Janka Žirovnika. Bilo je 50 izletnikov. Gospod nadučitelj jih je pričakoval na kolodvoru in solza veselja mu je lesketala v očeh, ko so ga došleci pristrčno pozdravljali. — Ogledali so si njegovo novo bivališče in ne sneg, ne dež in ne blatna cesta jih ni moglo spraviti ob dobro voljo. Zvečer so se ob ubranem petju, lepim govorih in veseljem plesu prav po domače zabavali v novi »Restavraciji« gosp. A. Drašlerja in le prehitro je prišla ura ločitve, ki je bila ravno tako pristrčna, kakor ura prihoda. Na zdar!

n Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: Iz nabiralnika hotela pri »Kroni« br. Al. Burgerja 30 K 40 vin., gđe. Mara Paternostova nabrala na odhodnici brata notarja Demšarja v »Narodnem hotelu« 16 K. — Živel vzgled nabiralnika pri »Kroni« in cenj. nabiralca! Na zdar! — Bratje Sokoli, zbirajte pridno nadaljnjih prispevkov za naš dom!

n Prav občuten mrz smo dobili v Postojni zadnje dni. Vendar si želimo enakega vremena vsaj do božičnih praznikov.

n Odhodnica. Ne spominjamo se kmalu odhodnice, ki bi bila tako živahna in tako dobro obiskana, kakor je bila odhodnica te dni odišlega br. notarja Demšarja. Večja soba »Nar. hotela« v Postojni je bila do zadnjega kotička zasedena. Čuli smo obilo govornikov, ki jih dosedaj nismo imeli čast slišati. Upamo, da se bodo te lepe besede tudi izvajale v praksi, da ne ostane kakor dosedaj le pri frazah. Pozitivnega dela in mož nam je treba v se-

danjih resnih časih. Kukavičnih jajčec ne rabimo v naših gnezdih. Jeklen značaj je bil br. Demšar, ki nas je zapustil. Zato smo pa tudi pokazali na njegovi odhodnici, da vemo ceniti take može s tem, da smo se je polnoštevilno vdeležili. Ako še omenim, da je bratsko pevsko društvo s sodelovanjem kar najlepše pripomoglo k lepemu in zabavnemu večeru, storil sem malo svojo dolžnost. Opomnim naj brate Sokole le na zadnjo pesem, ki smo jo zapeli na tej odhodnici: »Nad nami se zastava vije, pod njo pa naj prisega vsak, dokaz sree mi v prsih bije, za dom bo Sokol stal junak!« Na zdar!

n Slovo. V postojnski okolici znani in priljubljeni g. nadsvetnik Leopold Žužek stopi v kratkem v pokoj ter se preseli v Gorico. Obžalujemo njegov odhod ter mu želimo še obilo srečnih dni.

n Misijonarska spoved v Knežaku. Prijatelj in zvest pristaš napredne kmetijske stranke je nam sporočil naslednji dogodek, čigar popolno resničnost je pripravljen potrditi s prisego: »Ko je bil zadnjič misijon v Knežaku, šel sem tudi jaz k spovedi, kakor so tudi drugi storili. Spovedniku sem se spovedal, kakor se spodobi, in ko sem povedal vse grehe, kolikor sem jih vedel, sem prosil za pokoro in za sveto odvezo, če sem je vreden. Spovednik me na vse to vpraša: Berete kaj časopise in katere stranke ste? Jaz mu odgovorim, da sem naprednjak in pristaš kmetijske stranke, in da berem časopise: »Slovenski Narod«, »Slov. Dom« in »Edinost«, pa tudi »Slovenca« ter »Domoljuba«, ako mi ob priliki v roke prideta, ta zadnja dva pa berem le, da vem, kako se lažeta. Nato pravi spovednik: »Slovenec« in »Domoljub« se smeta brez greha brati, to sta katoliška časopisa in sta dovoljena in priporočljiva za branje, a »Slovenski Narod« in drugi taki časopisi, ki pišejo zoper duhovnike, ti pa so krivoverski in so prepovedani. — Nato nastane med nama prepir, da so ljudje, ki so stali v bližini spovednice, vse dobro slišali. Jaz sem rekel: Če bi bili narodno-napredni časopisi krivoverski, ne bi na svetlo prišli, ker jih ima državni pravdnik v rokah! Spovednik zopet piha: »To so krivoverski časopisi, ki zatirajo duhovnike, namestnike božje, in kdor jih bere, ta ne bode nikdar videl božjega obličja! Če mi ne obljudite, da jih ne bode več brali, vam ne dam svete odveze in vam dam listek nazaj!« — »Tega ne storim, pravim jaz, in zahtevam listek nazaj, ako nisem zaradi branja teh časopisov vreden svete odveze za vam povedane in izročene grehe!« Spovednik pomoli listek skozi mrežo, a ga hitro vzame nazaj ter pravi: »Poboljšajte se in obljudite, da ne bode več brali teh časopisov, a le katoliške, ki so dovoljeni, pa vam dam sveto odvezo!« — »Jaz tega ne storim in se nisem prišel z vami prepirati!« — Spovednik pa pravi: »Pojdite k drugemu gospodu spovedniku, mogoče da vam da sveto od-

vezo!« Jaz odgovorim: »Kaj je drugi gospod spovednik druge vere in ne katoliške? K takemu lahko vi gospod spovednik greste, mene pa ne bode gonili od Judeža do Kajfeža!« Če je tako, torej pridržite si sveto odvezo in k spovedi ne pridem več ter prosim za listek nazaj! Spovednik zopet ponavlja: »Poboljšajte se in obljudite, da ne bode brali krivoverskih časopisov, pač pa opustili njih branje.« Jaz odločno rečem, da tega ne storim. Zdaj mi pomoli zopet listek; jaz ga naglo zgrabim za roko, rečem: »hvaljen bodi bog« ter zapustim spovednico in spovednika. Izbral sem si sredi cerkve matere božje prostor, zmolil par očenašev na čast bogu in materi božji, se prekrižal z blagoslovljeno vodo in odšel. Bil sem tako razkačen, da me je slednji prijatelj vprašal: »kaj pa vam je danes?« »Ni mi prav,« sem odgovoril ter šel v gostilno in pil na spovednikovo početje ves dan. To spoved bom pomnil, dokler bodem živ. Pa pravijo duhovniki in njih podrepniki, da vera peša! Saj jo sami zatirajo.

n Pokušen samomor. V Reki je skočil v morje trgovski sotrudnik Anton Gostiša iz Logatca. Pilotje Matkovič, Papež in Jurisich so ga z velikim trudom spravili na suho. Gostiša je imel 4 vin. premoženja in je bil brez službe.

n Poročil se je v Novem mestu gosp. Gregorec Jurij, sodnik v Cerknici z gđe. Marijo Žabkar, hčerko e. kr. okrajnega gozdarja v p.



Ameriške novice.

a »Deseti brat« v Ameriki. V Milwaukee, Wis. prireja društvo »Adrija« dramske predstave, Zadnjič so z velikim uspehom igrali Jurčič - Govekarjevega »Desetega brata«. »Glos Naroda« poroča, da so igrali prav dobro in da je bil obisk predstave tudi prav številen.

a Pozor, sirarji! Fran Gram v Naylor, Mo. išče Slovenca, ki popolnoma razume sirarsko obrt ter pozna tudi vse stroje, ki se jih rabi pri sirarstvu. Prednost imajo taki, ki so se sirarstva učili v Švici ali na Tirolskem. Plača je sprva dobra, kasneje pa sijajna. Mlekarna, v kateri bo zaposlen ima 200 do 300 krav, a število krav bo v nekaj letih naraslo na 10.000.

a Zvesta žena je Terezija Marinček, o kateri razglasa njen mož Jožef v »Glasu Naroda«, da je pobegnila od njega in da živi sedaj v »koruznem zakonu« z Matijo Križmanom.

d Stereoskop Ružun v Ameriki. Letošnjo kopalniško zezono si je ogledal stalno v Ameriki bivajoč Slovenec Rožunov stereoskop. Ugajal mu je tako, da je hotel kupiti celo stereoskopno napravo. Slednjič sta se z Rožunom pogodila vsaj za nekatere lahko prenesljive dele in slike, ki so sedaj že na potu v Ameriko. Skupina slik obsega pred vsem Ljubljano, Kranj, Bled, Vintgar, Bohinj, Triglavsko pogorje,

Kamnik in Kamniške planine, Dolenjsko in Notranjsko. — Praktični Amerikanec si bo gotovo napravil lep dobiček; obenem bo njegovo razkazovanje dobra reklama za našo lepo domovino.

a Poroke. Poročili so se v Greater New Yorku: Josip Skrabe iz Trojan z Ivanko Zajec iz Zatičine, Henrik Dergane iz Toplic z Marijo Kokalj, Filip Korošec z Marijo Tržan, Ferdo Petek z Ivanko Učakar in Jos. Majcen z Dorotejo Lenček. V Steeltonu, Pa., v Ameriki so se poročili: Marko Muc z neko Hrvatico, Josip Kruševac z Angelo Košir in Mihael Tomes Katarino Nemanjč.

a Nesreča. V Westlandu Pa. je 5. oktobra pobilo v rovu Jos. Leskovška. Ko so poškodovanca prinesli domov, se je njegova žena tako prestrašila, da je zbolela in 12. oktobra umrla. Teško poškodovani mož se je na grob svoje žene moral peljati v kočiji.

a Službo dobila dve mladi in pametni Slovenki pri Francetu Kornu, South Washington St. Butte, Mant. V slučaju, da se zahteva, se pošlje tudi vozni listek. Plača je 20 do 25 dolarjev (100—125 K) mesečno.

a Za možitve željna dekleta! V Thomasu W. Va. v Ameriki ni slovenskih deklet, a polno ženitve željnih mladeničev. Dopisnik iz Thomasa pravi v »Amerikanskem Slovenec«: »Poročam, da smo imeli na jesen kar tri ženitovanja, na katerih smo se izvrstno zabavali. Porok bi bilo gotovo več, a naša naselbina je popolnoma pozabljena od nežnega spola. Torej dekleta, za predpust se vendar kaj oglasite k nam!« Možitve željna dekleta, v Thomasu vam cvete pšenica!



Gospodarstvo.

gd Vojaška uprava kupi v Mariboru 2100 q pšenice, 5350 q rži in 4950 q ovsaa; v Celju 100 q ovsaa; v Celovcu 2483 q rži; v Beljaku 667 q rži; v Trstu 1450 q ovsaa in v Pulju 1750 q ovsaa. Dotična pogajanja se vrše 7. decembra pri intendanci 3. voja v Gradeu. Ponudbe je treba kolekovati. Pojasnila daje vojaško preskrbovališče v Ljubljani.

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd..

ima kot lastnik tvrdke 40 24 20

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otroških vozičkov
36 25—20 in navadne do najfinejše



Žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom
se pošilja s povzetjem.

Tržne cene v Ljubljani
od dne 20. novembra do 24. novembra 1909.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	—	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	40	1	60
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	—
1 " " " (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	08	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	20	1	36
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 " masla surovega . . .	2	10	3	—
1 " masti prašičje . . .	2	—	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	72	1	96
1 " slanine prekajene . . .	1	80	1	92
1 " sala . . .	1	88	—	—
1 jajce . . .	—	10	—	13
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	20	1	60
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	2	80	3	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	45	50	—	—
100 " " " " 1 . . .	45	—	—	—
100 " " " " 2 . . .	44	—	—	—
100 " " " " 3 . . .	43	—	—	—
100 " " " " 4 . . .	41	—	—	—
100 " " " " 5 . . .	38	50	—	—
100 " " " " 6 . . .	32	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	15	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	13	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	20	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	38	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	32	—	—	—
100 " ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	24	—	36
1 " graha . . .	—	—	—	—
1 " leče . . .	—	44	—	48
1 " kaše . . .	—	22	—	24
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	28	—	—	—
100 " rži . . .	21	50	—	—
100 " ječmena . . .	18	—	—	—
100 " ovsu . . .	17	40	19	—
100 " ajde . . .	19	—	20	—
100 " prosa belega . . .	18	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	15	—	18	—
10 " krompirja . . .	4	60	4	80

Lesni trg.
Na trgu je bilo
— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 10 K — h
do 11 K 50 h za m².
Cena mehkeemu lesu od 9 K — h
do — K — h za m².

Trg za seno, slamo in steljo.
Na trgu je bilo
— voz sena 10 — 10 70
— " slame 8 — 10 40
— " stelje — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Loterijske številke.
Dvignjene v soboto dne 20. novembra 1909.

Linc: 42, 53, 60, 61, 82.
Trst: 26, 39, 12, 60, 21.

Dvignjene v sredo dne 24. novembra 1909
Praga: 33, 85, 63, 56, 79.

29 14—11

Z imenom



SINGER
se označujejo
najboljši šivalni stroji sveta.

Dobivajo se po vseh naših prodajalnicah.
Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje.
Kočevje. Glavni trg števil. 79.

Vsak napredni Slovenec bodi naročnik „Slovenskega doma!“

Ljubljana **Josipina Herrisch** Zidovske ul. 7.
priporoča svojo bogato zalogo

moških, ženskih in otroških čevljev

najnovejše oblike, zelo trpežne ter elegantne fasone,
rjave in črne prave ameriške čevlje
37 25—16 za gospode in gospe.
Zunanja naročila točno.

Priporoča se manufakturna trgovina

JANKO ČEŠNIK
(pri Češniku) 55 8—7

Lingarjeva ulica * LJUBLJANA * Stritarjeva ulica.

Zaloga
modnega, svilnatega in volnenega blaga za ženske obleke
in bluze, perilni barhent za obleke, bluze itd.

Novosti
volnenih, ženilastih, rut, šerp, velike rute suknene in pletnene.

Zaloga
modnega blaga za moške obleke, površnike in zimske suknje.

Zaloga
garnitur zastorjev in raznovrstnih preprog.

Zaloga
odej šivanih, volnenih in pavolnotih, kocev, plaht i. t. d.

Popolna oprema za neveste.
Postrežba poštena. Cene najnižje.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.
43 24—19

Deset zapovedi za kmetovalca in deset zapovedi za zdravje

lepo tiskanih, prav zastoj in franko po pošti dobi vsak, ki piše ponje od lekarnarja

Trnkóczyja v Ljubljani,
zraven rotovža. 33 25—20

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani
Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.
Cene zmerne! Delo solidno! Postrežba točna!
26 25—20

Eng. Franchetti


v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

BRIVNICE

in prodajo raznih dišav in kozmetističnih predmetov.
Svoji k svojim! 20 52—20

Somišljeniki, narodnjaki, naročajte
in širite „Slovenski dom!“

*
Popravila in preobleke točno in cenó.



Popravila in preobleke točno in cenó.

*

IZBORNO

ČESKO BUDEJEVIŠKO PIVO,

katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda
40 24—19

glavna zaloga česke budejeviške pivovarne

v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Prva česka

splošna delniška družba na zavarovanje na življenje

v Pragi ima svoje glavno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu. Ta družba zavaruje na življenje po najnižjih cenah in po najugodnejših pogojih. 30 6—5

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča 12 25—20

Josip Vidmar

— v Ljubljani —

Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Prva slovenska trgovina

PEVC & KOŽELJ

v KOČEVJU, v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-13



Poštne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna v hiši št. 1 (pri Jomanu)

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po 4 3/4 % od prvega dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25-20

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznikov.



delavnih staršev. Franc Šemrl, mizar.
Planina pri Raketu.

Mizararskega pomočnika
sprejemem takoj v trajno delo. Vzajemni pa tudi
vajenca
66 3-1

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2 % in amortizaciji najmanj 1/2 %, na osebni kredit po 6 %. 2 25-20

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

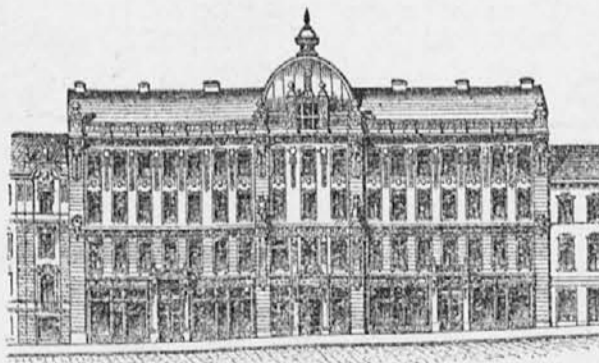
Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina Ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica Ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.



Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnike proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica Ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

7 25-20

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenjskih, istrskih, dalmatinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in hitro postreže.

2 54-20

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344-75

upravnega premoženja

K 17,519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.



Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911-27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

6 25-20